EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 1.7.2025
COM(2025) 352 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Výroční zpráva za rok 2024: Devatenáctá výroční zpráva o provádění pomoci EU podle nařízení Rady (ES) č. 389/2006 ze dne 27. února 2006, kterým se vytváří nástroj finanční podpory na posílení hospodářského rozvoje tureckého společenství na Kypru

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Výroční zpráva za rok 2024: Devatenáctá výroční zpráva o provádění pomoci EU podle nařízení Rady (ES) č. 389/2006 ze dne 27. února 2006, kterým se vytváří nástroj finanční podpory na posílení hospodářského rozvoje tureckého společenství na Kypru

1. ÚVOD

Základem pro poskytování pomoci tureckému společenství na Kypru je nařízení Rady (ES) č. 389/2006[1] (dále jen „nařízení o pomoci“), které ukládá povinnost podat Evropskému parlamentu a Radě každoročně zprávu. Cílem programu pomoci pro turecké společenství na Kypru je napomoci znovusjednocení Kypru posilováním hospodářského rozvoje tohoto společenství, přičemž se zvláštní důraz klade na hospodářskou integraci ostrova, na zlepšování vztahů a budování mostů mezi oběma společenstvími a s EU a přípravu na provádění *acquis* EU po vyřešení kyperského problému.

2. PLÁNOVÁNÍ POMOCI

Od roku 2006 do konce roku 2024 bylo na činnosti na základě nařízení o pomoci naplánováno 726 949 162,93 EUR. Částka vyčleněná v září 2024 pro roční akční program na rok 2024 činila 39 471 756,30 EUR[2]. Víceletý finanční rámec na období 2021–2027 s celkovým rozpočtem 240 milionů EUR poskytuje programu víceletý výhled v podobě stabilního každoročního financování. Program pomoci je však výjimečné a přechodné povahy a jeho účelem je připravit, popřípadě usnadnit, plné uplatňování *acquis* na územích Kyperské republiky, kde vláda Kyperské republiky nevykonává skutečnou kontrolu, po vyřešení kyperského problému.

Nařízení o pomoci i nařízení Rady (EU, Euratom) 2020/2093, kterým se stanoví víceletý finanční rámec[3], umožňují v případě znovusjednocení program revidovat.

3. PROVÁDĚCÍ MECHANISMY

Program se provádí na územích Kyperské republiky, nad nimiž vláda Kyperské republiky nevykonává skutečnou kontrolu (dále jen „oblasti nekontrolované vládou“) a v nichž je používání *acquis* dočasně pozastaveno podle protokolu č. 10 aktu o přistoupení. Pomoc se provádí formou přímého a nepřímého řízení.

Komise pracuje ve specifickém politickém, právním a diplomatickém prostředí. Poskytnutí této pomoci podle nařízení o pomoci neznamená uznání jiného státního orgánu na územích, než je vláda Kyperské republiky. K provádění programu při současném dodržení zásad řádného finančního řízení jsou zapotřebí ujednání *ad hoc*. Přijatá opatření zahrnují podrobné monitorování smluv a poskytování podpory příjemcům, upravené platební podmínky a obezřetný přístup k využívání bankovních

---

1 Nařízení Rady (ES) č. 389/2006 ze dne 27. února 2006, kterým se vytváří nástroj finanční podpory na posílení hospodářského rozvoje tureckého společenství na Kypru a mění nařízení (ES) č. 2667/2000 o Evropské agentuře pro obnovu (Úř. věst. L 65, 7.3.2006, s. 5).

2 Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 3. září 2024 o přijetí akčního programu pro turecké společenství na Kypru na rok 2024 – C(2024) 6106 – Rozhodnutí o programu pomoci na rok 2024 – Evropská komise.

3 Nařízení Rady (EU, Euratom) 2020/2093 ze dne 17. prosince 2020, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027 (Úř. věst. L 433I, 22.12.2020, s. 11).

záruk. Součástí pomoci je významná částka grantové podpory, která vyžaduje řízení náročné na zdroje.

S ohledem na znovusjednocení po odvolání pozastavení jeho uplatňování v souladu s protokolem č. 10 a po vstupu komplexního urovnání kyperského problému v platnost a s cílem usnadnit provádění projektů financovaných prostřednictvím programu pomoci se turecké společenství na Kypru musí postupně sladit s *acquis*.

Komise provádí vybrané projekty v oblastech nekontrolovaných vládou prostřednictvím kanceláře EU na podporu programu v Nikósii. Zastoupení Komise na Kypru rovněž pořádá setkání, semináře a tiskové konference a komunikuje s kyperskou veřejností na celém ostrově o tématech včetně programu pomoci. Kromě toho informační místo („InfoPoint“) EU, financované v rámci programu pomoci, provádí celou řadu činností v oblasti komunikace a zviditelnění, jimiž poskytuje informace o politikách, prioritách a opatřeních EU na podporu tureckého společenství na Kypru a šíří evropskou kulturu.

4. PROVÁDĚNÍ VE VYKAZOVANÉM OBDOBÍ

4.1 Obecný přehled

Komise dále provádí nařízení o pomoci s celkovým cílem podpořit znovusjednocení. V případě komplexního urovnání kyperského problému Rada na základě návrhu Komise jednomyslně rozhodne o nezbytných úpravách nařízení.

Podpora v roce 2024 se zaměřila na pokračování stěžejních iniciativ, jako je stipendijní program EU a opatření na budování důvěry na podporu Technického výboru pro kulturní dědictví, Výboru pro pohřešované osoby, iniciativy technických výborů mezi oběma společenstvími, jakož i na podporu a umožnění obchodování přes demarkační linii.

Zásadním prvkem programu zůstává podpora hospodářského rozvoje společenství. Pomoc byla poskytnuta na zvýšení standardů v klíčových hospodářských odvětvích prostřednictvím projektů zaměřených na soukromý sektor a provozovatele potravinářských podniků. Bylo vynaloženo značné úsilí na zlepšení zdraví zvířat a bezpečnosti potravin v tureckém společenství na Kypru.

Komise dále poskytovala podporu tureckému společenství na Kypru, aby dosáhlo norem stanovených v balíčku dvou opatření přijatém Komisí v roce 2021, jimiž byl název „Χαλλούμι“ „Halloumi“/„Hellim“ zapsán jako chráněné označení původu (CHOP) a byly stanoveny podmínky pro pohyb tohoto výrobku přes demarkační linii. Komise také nadále svolávala neformální pracovní skupinu pro „Halloumi“/„Hellim“, v níž společně působí zúčastněné strany z obou kyperských společenství.

V roce 2024 byla dokončena významná infrastruktura financovaná EU, včetně výměny kanalizačního potrubí v Nikósii, instalací vodovodních systémů, sportovních zařízení pro mládež a systémů obnovitelné energie. Bez závad byla dokončena kanalizační síť ve městě Famagusta a byla sdílena studie první společné sluneční elektrárny obou společenství. Komise nadále podporovala odvětví životního prostředí tím, že se zabývala tématy, která mají význam pro celý ostrov, jako je oběhové hospodářství a kvalita ovzduší.

Stále existují značné nedostatky ve schopnosti příjemců účinně provádět *acquis* poté, co vstoupí v platnost komplexní urovnání kyperského problému. Turecké společenství na Kypru však nadále dosahovalo dobrých výsledků v řadě oblastí, jako je bezpečnost

výrobků, boj proti praní peněz, vzdělávání, statistika a životní prostředí, a projevovalo trvalý zájem o práci v dalších odvětvích a oblastech.

Na konci roku probíhalo v rámci programu pomoci 98 smluv.

4.2 Pokrok podle jednotlivých cílů

Celkovým cílem programu pomoci je napomoci znovusjednocení Kypru posilováním hospodářského rozvoje tureckého společenství na Kypru, přičemž se zvláštní důraz klade na hospodářskou integraci ostrova, na zlepšování vztahů mezi oběma společenstvími a s EU a na přípravu na *acquis*.

Činnosti prováděné v roce 2024 jsou popsány níže u jednotlivých cílů nařízení o pomoci.

4.2.1 Cíl 1: Podpora sociálního a hospodářského rozvoje

Prostřednictvím programu pomoci Komise nadále řídila a podporovala hospodářskou integraci a rozvoj poskytováním balíčků pomoci malým a středním podnikům v tureckém společenství na Kypru s cílem zvýšit konkurenceschopnost a inovace. Vzhledem k tomu, že malé a střední podniky tvoří páteř hospodářské činnosti tureckého společenství na Kypru, byl zahájen nový víceletý program pomoci „eunite: malé a střední podniky“ byl zahájen v roce 2024 s cílem pomoci turecko-kyperským malým a středním podnikům splnit normy EU, podpořit inovace a povzbudit podnikání. V roce 2024 získalo 45 společností, které obchodují nebo mají zájem obchodovat přes demarkační linii, granty v hodnotě téměř 2 milionů EUR. Tato částka doplňuje více než 2 554 grantů poskytnutých malým a středním podnikům v předchozích letech, takže celková hodnota grantů poskytnutých malým a středním podnikům od začátku programu pomoci přesáhla 27 milionů EUR.

V oblasti hospodářské konvergence pokračovala v roce 2024 spolupráce se Světovou bankou v oblasti makroekonomického sledování, statistiky, usnadňování obchodu a zlepšování podnikatelského prostředí tureckého společenství na Kypru. Byla dokončena tři klíčová hodnocení, a to „Distribuční dopady fiskální politiky v tureckém společenství na Kypru“, „Odhad absolutní hranice chudoby pro tureckou ekonomiku na Kypru“ a „Posouzení životní úrovně tureckého společenství na Kypru“, a výsledky byly projednány mezi příslušnými zúčastněnými stranami. Upozornila na významné výzvy a příležitosti pro turecké hospodářství na Kypru a pomohla zlepšit tvorbu fakticky podložených politik. Projekt technické pomoci v oblasti dozoru nad trhem, který byl zahájen v březnu 2022, pokračoval i v roce 2024. Jeho cílem je zavést nové a zdokonalené postupy v oblasti metrologie, normalizace, akreditace a posuzování shody. Projekt v úzké spolupráci se soukromým sektorem přispěl ke zlepšení podnikatelského prostředí v tureckém společenství na Kypru a k zajištění souladu zboží z místní produkce s normami EU. Další spolupráce v tomto odvětví byla navázána s odborníky z nástroje EU TAIEX (technická pomoc a výměna informací), který podporuje zavádění norem sladěných s normami EU.

V souvislosti s prováděním režimu EU pro CHOP pro sýr „Χαλλούμι“ „Halloumi“/„Hellim“ v tureckém společenství na Kypru pokračovala technická pomoc financovaná EU v poskytování podpory zemědělcům, potravinářským závodům a místním orgánům, aby splnili požadavky režimu EU pro CHOP. Do konce roku 2024 tak byli v režimu CHOP certifikováni čtyři výrobci sýrů „Halloumi“/„Hellim“ a 24 zemědělských podniků v tureckém společenství na Kypru. Kromě toho byly zahájeny přípravy na pilotní program chovu ovcí a koz s cílem zvýšit dostupnost a kvalitu mléka. Podpora zahrnovala také pomoc při prevenci, zjišťování a další eliminaci chorob zvířat

a řízení zdraví zvířat podle norem EU. V roce 2024 byly poskytnuty granty ve výši 2,6 milionu EUR 21 zemědělským podnikům a třem mlékárnám, aby jim pomohly splnit normy EU v oblasti výrobních procesů a zvýšit výrobní kapacitu. Technickou podporu poskytovanou EU doprovázely schůzky neformální pracovní skupiny EU pro „Halloumi"/„Hellim", ve které jsou zastoupena obě společenství.

Podpora zemědělcům a provozovatelům potravinářských podniků je součástí širší podpory EU na zlepšení životní úrovně a rozvoje venkova v tureckém společenství na Kypru, a to vzhledem k jeho hospodářskému a sociálnímu významu. V roce 2024 byla zahájena nová víceletá iniciativa „eunite: AgriBusiness", jejímž cílem je i) posílit zemědělské know-how v turecké komunitě na Kypru v souladu s přístupem zemědělských znalostních a inovačních systémů EU (AKIS), ii) posílit poradenské služby pro zemědělské podniky a iii) podpořit inovace a udržitelný růst v zemědělství a na venkově.

Komise nadále podporovala oblast vzdělávání, přičemž se zvláště zaměřila na odborné vzdělávání a přípravu, celoživotní učení a profesní rozvoj učitelů v tureckém společenství na Kypru. Byly vytvořeny balíčky učebních osnov pro 29 povolání, které byly pilotně nasazeny v devíti školách, a byly realizovány cílové skupiny a rozhovory se 114 učiteli a 88 žáky. Byly vypracovány a do škol distribuovány příručky v průřezových oblastech, jako je bezpečnost a ochrana zdraví při práci, podnikání, ochrana životního prostředí a cizí jazyk v povolání. Ve všech školách v tureckém společenství na Kypru bylo provedeno posouzení vzdělávacích potřeb v oblasti profesního rozvoje učitelů. To identifikovalo čtyři hlavní témata (efektivní výuka a učení, vedení škol, inkluzivní vzdělávání a bezpečné školy a krizové řízení). Pro každé z nich byl vytvořen výbor, který následně vypracoval příslušné vzdělávací moduly.

V roce 2024 Komise pokračovala v poskytování podpory na posílení obchodování přes demarkační linii. Nové druhy zpracovaných potravin a materiálů, které přicházejí do styku s potravinami, byly úspěšně obchodovány přes demarkační linii a uvedeny na trh EU. Podnikatelská veřejnost projevila velký zájem o zvýšení souladu s normami EU. Důkazem toho bylo několik dotazů adresovaných kyperskému jednotnému kontaktnímu místu EU, které poskytuje znalosti, podporu a příležitosti k navazování kontaktů podnikům a obchodníkům, kteří se zajímají o obchodování přes demarkační linii nebo jsou do něj zapojeni. Od zahájení iniciativy v roce 2023 poskytlo jednotné kontaktní místo EU podporu šitou na míru 85 obchodníkům.

4.2.2 Cíl 2: Rozvoj a restrukturalizace infrastruktury

V rámci rozvojového programu OSN (dále jen „UNDP") pokračovalo provádění „ nástroje EU pro místní infrastrukturu" prostřednictvím platných dohod o přiznání příspěvku, podepsaných s Komisí, v celkové hodnotě 36,7 milionu EUR. Nástroj poskytuje podporu pro přípravu a provádění příslušných investic do místní infrastruktury. Jednalo se o výměnu kanalizačního potrubí „Trunk E" v městské části Nikósie, instalaci vodních nádrží a automatických čerpacích systémů v Lefce/Lefke, zajištění sportovních zařízení a vybavení ve čtyřech školách a zavedení fotovoltaických slunečních systémů v Lefce/Lefke a v Centru pro spolupráci ve vesnici Kormakitis.

Opravné práce na kanalizační síti ve městě Famagusta byly úspěšně dokončeny a do konce oznamovací lhůty pro tyto práce v prosinci 2024 nebyly oznámeny žádné relevantní závady. Kromě toho byla vypracována předběžná studie proveditelnosti pro

společnou sluneční elektrárnu obou společenství v nárazníkové zóně, která byla společenstvím na Kypru předložena v únoru 2024.

V roce 2024 přetrvávaly strukturální výzvy spojené s provozem skládky v tureckém společenství na Kypru. Dříve zjištěné nedostatky související se špatným provozem a řízením skládky nebyly bohužel v roce 2024 odstraněny. Komise je i nadále odhodlána podporovat příjemce v nápravě situace za předpokladu, že budou přijata vhodná strategická rozhodnutí o řízení skládky.

V zájmu zlepšení a ochrany životního prostředí Komise pokračovala v poskytování činností budování kapacit společenstvím na Kypru. V roce 2024 se uskutečnilo několik odborných kurzů a seminářů pro stovky odborníků v oblasti životního prostředí, mimo jiné v oblasti systémů environmentálního řízení, analýzy dat pro environmentální řízení, kvality ovzduší, oběhového hospodářství nebo lesního hospodářství. Kromě toho se v prosinci 2024 na Kyperském sympoziu o životním prostředí sešli vedoucí představitelé obou společenství, aby po tři dny diskutovali o společných problémech a řešeních environmentálních výzev.

4.2.3 Cíl 3: Podpora usmíření, opatření na posilování důvěry a podpora občanské společnosti

Výbor pro pohřešované osoby, který získává podporu prostřednictvím dohody o přiznání příspěvku s programem UNDP, pokračoval ve své práci v terénu i v laboratoři. Z celkem 2 002 pohřešovaných osob exhumoval do konce roku 2024 1 186 souborů ostatků. Z nich bylo 1 051 geneticky identifikováno a navráceno rodinám.

V roce 2024 byla podepsána nová dohoda o příspěvku ve výši 2,6 milionu EUR na financování činnosti výboru v roce 2025. EU v letech 2006–2024 přispěla na podporu činností Výboru pro pohřešované osoby celkem 41,1 milionu EUR, což představuje 80 % veškerých finančních prostředků výboru za uvedené období.

Klíčovou součástí opatření zaměřených na usmíření a posilování důvěry podporovaných v rámci programu pomoci zůstala ochrana kulturního dědictví, a to v úzké spolupráci se společným technickým výborem obou společenství pro kulturní dědictví. V letech 2006–2024 byly na program týkající se kulturního dědictví celkově vyčleněny finanční prostředky EU ve výši přibližně 30 milionů EUR. Díky tomu bylo na celém ostrově konzervováno, konstrukčně podpořeno, fyzicky ochráněno nebo zrestaurováno 178 kulturních památek.

V rámci stipendijního programu EU pro kyperskou mládež realizovaného hnutím United World Colleges získalo devět řeckých a devět tureckých stipendistů možnost studovat na školách United World Colleges. Od založení programu absolvovalo 64 vynikajících mladých kyperských Turků a Řeků dvouletý mezinárodní maturitní kurz International Baccalaureate na jedné z vysokých škol United World Colleges, jejichž cílem je sjednotit lidi pro mír a udržitelnou budoucnost. Program rovněž podpořil činnosti zaměřené na zapojení mládeže napříč společenstvími a krátké kurzy, jejichž cílem je posílit postavení mladých lidí, aby ve svých společnostech dokázali dosáhnout pozitivní změny.

V roce 2024 dále pokračovala podpora občanské společnosti. Projekt Občanský prostor, který poskytuje technickou pomoc organizacím občanské společnosti, dále pomáhal organizacím s budováním jejich kapacit, prosazováním příznivého prostředí pro rozvoj občanské společnosti a podporou navazování kontaktů a společných akcí

s organizacemi občanské společnosti kyperských Řeků, jakož i s dalšími organizacemi občanské společnosti v EU.

Organizace občanské společnosti úspěšně dokončily projekty týkající se práv pacientů, zaměstnanců, sexuálních menšin a zahraničních studentů, ochrany životního prostředí, rozvoje mládeže a úlohy masmédií v procesu budování míru. Byla podepsána nová grantová smlouva v hodnotě 1,7 milionu EUR na podporu činnosti Kyperského fóra pro dialog, které sdružuje strany, odbory, podnikatelská/profesní/zaměstnavatelská sdružení a organizace občanské společnosti z obou společenství s cílem vytvořit společné vize a nástroje podporující proces urovnání. Byla vyhlášena nová výzva k předkládání návrhů ve výši 2,25 milionu EUR, jejímž cílem je financovat akce organizací občanské společnosti zejména v oblasti lidských práv, životního prostředí a budování důvěry mezi oběma společenstvími.

Sdružení Platforma pro lidská práva v roce 2024 pokračovalo v úspěšném provádění svého přímého grantu financovaného EU a získalo dodatečné financování. Hlavní činnosti se zaměřily na tematické oblasti s rozměrem rovnosti žen a mužů, jako je boj proti obchodování s lidmi, práva uprchlíků a práva LGBTI+.

4.2.4 Cíl 4: Přiblížení tureckého společenství na Kypru k EU

Od roku 2022 spolupracuje Komise s Goethe Institutem na provádění Stipendijního programu EU.

S cílem přiblížit turecké společenství na Kypru k EU bylo studentům z Turecka na Kypru v akademickém roce 2023/2024 uděleno 126 stipendií na studium na univerzitách v zemích EU. Byla vypracována strategie pro absolventy, která jim umožňuje navazovat kontakty, zapojovat se a využívat dovednosti a příležitosti prostřednictvím různých akcí.

Od roku 2007 bylo studentům uděleno více než 2 275 stipendií, jež zahrnovala přes 100 univerzit ve 23 zemích EU. Tato stipendia podporují studenty v jejich prvním roce prvního cyklu vysokoškolského vzdělávání, studenty vyšších ročníků v magisterských nebo doktorských programech a výzkumné pracovníky a odborníky při dalším rozvíjení jejich jazykových znalostí a odborných dovedností v členských státech EU.

Informační místo InfoPoint EU je řízeno společně kanceláří EU na podporu programu a kyperským zastoupením Komise. V roce 2024 dosáhlo prostřednictvím svých online i offline činností značného zviditelnění a zvýšilo povědomí o dopadu programu pomoci a roli EU v procesu urovnání. Informační místo Infopoint EU a další projekty financované EU uspořádaly v roce 2024 více než 350 činností v oblasti komunikace a zviditelnění, včetně oslav Dne Evropy, kterých se zúčastnilo přibližně 5 000 lidí. V tomto období Komise vydala 37 informačních letáků, brožur a audiovizuálních materiálů.

4.2.5 Cíle 5 a 6: Příprava tureckého společenství na Kypru na zavedení a provádění acquis

Pro provádění cílů 5 a 6 nařízení o pomoci se používá nástroj TAIEX. Tento nástroj pomáhá připravit turecké společenství na Kypru na provádění *acquis* s ohledem na odvolání pozastavení jeho použití, jakmile vstoupí v platnost komplexní urovnání kyperského problému.

Nástroj TAIEX zůstává důležitým nástrojem pro dosažení cílů programu pomoci a pro podporu obchodování přes demarkační linii. Činnosti TAIEX byly prováděny ve 13 odvětvích *acquis* EU s cílem přiblížit turecké společenství na Kypru normám a postupům EU. Celkem bylo uspořádáno 110 misí odborníků a jeden seminář. Kromě

toho byla vytvořena databáze všech právních textů vypracovaných s podporou nástroje TAIEX a pokračovaly snahy o zlepšení kvality překladů a tlumočení v rámci tureckého společenství na Kypru.

Podpora obchodování přes demarkační linii (nařízení Rady (ES) č. 866/2004) zůstala nejaktivnější a na zdroje nejnáročnější oblastí činnosti nástroje TAIEX. Nezávislí odborníci pověření Komisí prováděli pravidelné rostlinolékařské kontroly čerstvého ovoce a zeleniny, rostlinných produktů, brambor, medu a rybářských plavidel, aby zajistili dodržování norem EU pro obchodované potraviny. V dubnu 2024 vydalo Ministerstvo zdravotnictví Kyperské republiky oběžník, který povoluje obchodování přes demarkační linii s dalšími šesti kategoriemi zpracovaných potravin, a to s kávou, limonádou, mraženou zeleninou, mraženými bramborami, potravinami naloženými v octě a sušenými jutovými listy. Odborníci nástroje TAIEX zajišťovali standardy a kvalitu na úrovni EU kontrolami souladu u zařízení v oblastech nekontrolovaných vládou.

4.3 Finanční plnění (smlouvy a platby)

4.3.1 Uzavírání smluv

V roce 2024 Komise podepsala právní závazky ve výši 37,5 milionu EUR.

4.3.2 Platby

Platby dosáhly v roce 2024 celkové částky 40,4 milionu EUR (v roce 2023 to bylo 37,3 milionu EUR).

4.4 Monitorování

Komise je přímo odpovědná za provádění většiny projektů (přímé řízení). Úroveň kontroly ze strany pracovníků Komise je velmi vysoká a zahrnuje stálý kontakt s dodavateli, namátkové kontroly, schůzky na místě a zasedání řídících výborů, jakož i zvýšenou spolupráci s místními koordinátory financování EU. Tým pro grantovou podporu nadále svou technickou pomocí podporoval Komisi při monitorování provádění grantových smluv a zároveň pomáhal příjemcům grantů s uplatňováním pravidel EU při provádění grantových smluv, včetně pravidel pro sekundární zadávání zakázek.

Komise též provádí řadu zakázek v rámci nepřímého řízení. Prováděcí orgány, jako jsou program UNDP, Světová banka, Goethe Institut a agentura GIZ (Německá společnost pro rozvojovou spolupráci), podávají zprávy Komisi v souladu s příslušnými dohodami o příspěvcích a správě. Komise je úzce zapojena do každodenního monitorování těchto akcí.

4.5 Audit a kontroly

Doporučení posledního auditu, který byl proveden Útvarem interního auditu v roce 2017 a týkal se systémů vnitřní kontroly v oblasti veřejných zakázek, jsou nyní provedena v plném rozsahu.

4.6 Hodnocení

V roce 2022 bylo zveřejněno nezávislé hodnocení programu pomoci vztahující se k období 2013–2018. Výsledky tohoto hodnocení byly uspokojivé. Hodnocení dospělo k závěru, že program je i nadále relevantní a že jeho dopad je obecně pozitivní. Potvrdilo přidanou hodnotu EU a ocenilo program za to, že udržuje perspektivu znovusjednocení při životě. Zdůraznilo také celkovou důslednost a účinnost programu. Hodnocení zároveň zdůraznilo, že samotný program pomoci nemůže dosáhnout znovusjednocení Kypru, za které jsou i nadále odpovědná obě společenství na Kypru.

4.7 Informace, publicita a zviditelnění

Celkem bylo v roce 2024 uspořádáno více než 350 akcí zaměřených na zviditelnění a komunikaci, jejichž cílem bylo představit příspěvek Evropské unie k rozvoji tureckého společenství na Kypru a procesu urovnání situace na Kypru. V roce 2024 Komise zveřejnila zvláštní zprávu, v níž představila úsilí vynaložené v rámci programu pomoci na komplexní urovnání kyperského problému s cílem zajistit lepší budoucnost pro všechny Kypřany a přispět k dosažení trvalé bezpečnosti a stability ve východním Středomoří[4].

4.8 Konzultace s vládou Kyperské republiky

Uskutečnily se pravidelné schůzky se zástupci vlády Kyperské republiky. Komise se i nadále spoléhá na spolupráci vlády při ověřování majetkových práv a usnadnění činnosti společných technických výborů obou společenství. Komise také pravidelně jedná s ministerstvem zahraničních věcí a stálým zastoupením Kyperské republiky při EU.

5. ZÁVĚR

Svou prací v souladu s cíli nařízení o pomoci Komise i nadále poskytuje pomoc podle uvedeného nařízení, aby napomohla znovusjednocení Kypru posilováním hospodářského rozvoje tureckého společenství na Kypru a jeho přiblížením Evropské Unii.

V roce 2024 se pomoc nadále zaměřovala na oblasti, které s ohledem na budoucí dodržování *acquis* představují obzvláštní problémy, a zároveň zajišťovala, aby byly nové potřeby řešeny účinně a včas.

Důraz na relevanci, vyspělost, vlastní odpovědnost a udržitelnost projektů přinesl pozitivní výsledky a bude i nadále určovat budoucí diskuse o plánování pomoci. Rovněž bude pokračovat úsilí o dosažení většího a dlouhodobého dopadu v prioritních oblastech prostřednictvím strategických opatření. Komise je připravena poskytnout dle potřeby zdroje na podporu jednání o urovnání kyperského problému vedených pod záštitou OSN a dalšího vývoje spojeného s tímto procesem, a to i v rámci programu pomoci.

[4] Evropská komise, (2024). Delivering on EU support to the Cyprus settlement: A legacy and a vision (Poskytování podpory EU pro urovnání situace na Kypru: Odkaz a vize).